

עין משפט ונר מצוה

בה א מיי פ"א מה'ל טומאת נדעת הל' ו:
בו ב עינן בהשגות שט וביכ"מ:
ג ומיי"י פ"י מה'ל שגנות הלכה ה:



תורה אור השלם

1. ואם בדרת לבנה הוא בעור בשרו וְעָמָק אֵין מראה מן העור ושערה לא תִּפֹּק לָבָן וְהַטִּיגִיר הַכֹּחֵן אֶת הַגֶּגֶע שְׂבֻעַת יָמִים: ויקרא יג ד
2. וְרָאָה אֹתָהּ הַכֹּהֵן וְהָיָה נִדְפָּק שַׁעַר לָבָן בְּבִהָרַת וּמוֹרָאָה עֲמֹק מִן הָעוֹר צִרְעַת הוּא בַּמִּכּוֹה פֶּרֶחַה וְשָׂמַח אֹתוֹ הַכֹּהֵן נָגַע צִרְעַת הוּא:

ויקרא יג כה
3. אָדָם כִּי יִהְיֶה בְעוֹר בְּשׁוֹר שָׂמַח או סִפְחָת או בִּהָרַת וְתִּפֹּק בְּעוֹר בְּשׁוֹר לִנְגַע צִרְעַת וְהִכָּא אֵל אֲדוּרֵן הַכֹּהֵן או אֵל אֲחֵד מִקְנֵיו הַבְּהֵמָיִם:

ויקרא יג ב
4. וְעַל כָּל הַתִּרְדִּים הַקִּרְמִים וְעַל כָּל הַגִּבְעוֹת יִשְׁעִיהֶן ב' יד וְתִּפֹּק כָּל הַנּוֹתֵר בְּבִיחָי יָבֹא לְחֻשְׁתָּתוֹת לוֹ לְאֵגוֹרֹת בִּסְּף וְכִּבֵּר לְחֵם וְאִמֹר סִפְחִי נָא אֵל אֲחֵת הַקְּהֵלֹת לְאָכַל פֶּת לָחֶם: שְׂמוּאֵל א ב לו
6. וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהָיָה שָׂמַח לִקְנָהּ בְּעוֹר וְהָיָה הַפֶּקֶה שַׁעַר לָבָן וּמִחִית בְּשׁוֹר דִּי בִשְׂמַח:

ויקרא יג י
7. כֵּן אִמֹר דִּוְקָא רִבְיִינְיָא מְלִבֵּי דִּי רִבְיִינְיָא תְּהִיבָא בְּאַרְעָא דִּי תִּשְׁנָא מִן כָּל מְלִבְקָתָא וְתֵאבֵל כָּל אֲרָעָא וְתִדְרֻשְׁנָהּ וְתִתְקַדֵּשׁ: דניאל ז כג



רבינו חננאל

6) הוה ליה למימר דהא שאת דרפינא פסיד. אמרי אין דהא גניא הכי ר' נתן אמר לא שאמר ר' עקיבא של סיד דיהה הימנה אלא של שאת דיהה הימנה. בהרת עזה כשלו בשאמר והנה מרים מצוירת כשלו. בהרת לבנה היא. אין לבנה למעלה הימנה. תנא הטיל הכותב הספחת בין שאת לבהרת. כשם שטפילה לוז כך טפילה לזו. ומנא לן שהספחת טפילה היא שזאמר ספחני נא אל אחת ההנהות לאכל פת לחם. שאת אין שאת אלא גבוהה שנאמר על ההרים הגבוהים ועל הגבעות והנשאות. ומראה עמוק מן העור כמראה חמה העמוקה מן הצל. שאת כצמר לבן שהוא נקי בן יומו שמכבנין אותו למילת. א"ר חנינא משל (דר' חנינא) נדרבנן למה הדבר דומה לתרי מלכי ותרי איפרכי. מלכו של זה למעלה מאיפרכו (של זה) דנפשיה וכן מלכו של זה למעלה מאיפרכו דנפשיה והוא כגון מלכא ורופילא אלקפאא וריש גלותא. א"ל רב פפא לרבא שבור מלכא חשיב או קיסר. א"ל רבא בי רישיא אכולא ליה. פ"י מכה אוכלת לך בעיניך. כלומר אינך רואה טיבעא דמאן סגי בעלמא אלא טיבעא דקיסר קאולא כר' יוחנן דאמר מאי דכתיב ותאכל כל ארעא ותדושנה ותדקנה. זו רומי חייבת שטבעה יוצאה בכל העולם. 3) כדמרגנמיין בקרחתו בשחיקותיה שחיקוהו. פ"י בלאותיהם: **פתנ'** כל שיש בה ידיעה בתחלה כר' תנ"ר בתורת כהנים מנין שאין חייב אלא בטומאת מקדש וקדשיו. הוהיר וענש על הטומאה במקדש. הוהיר ולא

6) נראה דל"ל ואלא איתא על שאת דיהה הימנה הוה ליה כו'.
3) אולי צ"ל ושחקים פ"י בלאותיהם כדמרגנמיין בקרחתו בשחיקותיה.
4) אולי צ"ל בתחלתו דמיימי בנאליה דליקתא קודש וכו'.

ו:

ואם איתא צ"תני של צמר דיהה הימנו. תימה דע"כ נר"ך למיתני שלג וסיד דלת"ק קאי דקתני הפתוך שצשלג כיין המזוג צשלג הפתוך שצסיד כיין המזוג כחלצ דצרי ר' ישמעאל רבי עקיבא אומר כו' וי"ל דהיינו דקמשני אמרי אין כדתינא

כלומר לא נקט סיד דוקא אלא קאי לת"ק או שמה רבי נתן מגיה נמי במילתיה דרבי ישמעאל שאת במקום סיד: **ואין** אחרת לבנה. והא דכתיב (טהלים קמו) הנותן שלג כלמר אורחיה דקרא למיתלי שאינו מניו במניו: **גל'ימא** דביתנא ושחקיה. פ'י צקונטרס דחדש יומר לבן ולא יתכן דצפ' כל היד (מדה דף ז.) משמע דשחקים לבנים יותר ומעלו טפי לצדיקה אלא לענין חשיבות נקט ליה דומיא דכל הני דלעיל ומיהו צנדה י"ל דמעלו לצדיקה לפי שסר רכיס יותר אצל הקונטרס פירש שס לפי שס לבנים יותר: **ל"א** הוהיר **אלא** ע"י טומאת מקדש וקדשיו. פירש צקונטר' ואהרת קדש דכתיב צקדשים לא יאכל עד אשר יטער ומימה דצפרק בתרא דמכות (דף ז.) משמע דצין לרבי יוחנן וצין לריש לקיש אחי האי קרא לאהרת תרומה ואזהרת קדש נפק' ל' לר' יוחנן מג"ש דטומאתו טומאתו ממקדש ולר"ל מכלל קדש לא תגע ויתכן פירושו הקונטרס להסוא תנא דאמר צפ' הערל (ויצטט פה. ושס) צוז צעל ג' רלוית ובמלורע מוחלט הכתוב מדבר ומאי אשר יטער עד דמיייתי כפרה והני אמוראי דמכות כרבי ישמעאל דפליג עליה תסס ומנוקי לה בתרומה ור' יוחנן גופיה מסיק לה צפרק הערל (שס דף עז.) משמיה דרבי ישמעאל אחיה דצר השוה צורעו של אהרן הוי אומר זה תרומה: **אימא** תרומה. פירוש אימא נמי תרומה אצל אין לפרש אימא דוקא תרומה אצל מקדש וקדש דליכא כרת לא תסגי ליה צקרנן עולה ויורד דהא צסמוך לא פריך הכי אלא משום דכתיב ציה מיעוטא וה"נ דהוה מני למיפרך אימא טמא שמינש שאפשר להיות איסור עבודה צלא איסור מקדש כגון שנטמא צעורה ויאל צלא שיהיי והפך צלנורא דרך הליכתו כדאמר צפ"צ לקמן (דף ז.) אלא משום דליא גופה גמר מתרומה צפרק אלו הן הנשרפיין (סנהדרין דף קג:) להכי נקט תרומה ומטומאת כהנים לא מני למיפרך שלא הוהירו אלא על המת והכל כתב שרן וענלה:

ל"א אשכחן עון מיתה דמחייב עי"ה קרבן. תימה ה"נ לא אשכחן עון כרת דמחייב עליה קרבן עולה ויורד' וי"ש לומר דההוא טעמא עדיף ליה טפי:

עולה

וחייצין נמי קרבן על שגגת טומאה מה מנינו כשהזהיר וענש כרת על דזון טומאה צטומאת מקדש וקדשיו הזהיר וענש שגגתו (ויקרא כא) לא יטמאו את מקדשי הרי זה אזהרת מקדש צקדשים לא יאכל עד אשר יטער (שס כג) הרי אזהרת קדש כי את מקדש ה' טמא ונכרת (במדבר יט) הרי עונש מקדש והנפש אשר תאכל צשר מוצח השלמים וגו' (ויקרא ז) הרי עונש קדש: **פרומא**. אס אכל תרומה צטומאה דהזהיר וענש דכתי' צקדשים לא יאכל ותרומה ככלל מדכתי' צה צהיא ענינא וצא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים ואמרינן ציצמו' (עד:) דבתרומה קאי מדתלי' צהערצ שמש דאילו צקדשים עד דמיייתי כפרה: **וענש**. ומנו צו כי יחללוהו י:

עדיף ליה טפי:

עולה

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

ואם איתא. דלמר אחר שלג מני להו: **של אמר דיהה הימנה מיצעי ליה**. דיהה פלית"א צלע"י: עמוקה וגבוה ללו דוקא קאמר אלא נראה כעמוקה: **י** **טפילה** לצהרם **מנלן**. לרצנן קצעי לה דאילו לרצי עקיבא לית ליה ריצוי טפילה לצהרת: **ספחני**. אספני:

כן יומו. ציום הולדו: **מכבנין**. לשון הרחלים יולאות כצוות (שבת דף קג:;) וכמו (גיטין דף יד:) נתנן כבנתי לבתי פרמוי"ל והא' 6) צת נפש שקורין נושק"א שמצבדין צה פתיחות פי החלוק כך כשנולד הכבש והאס לוחכתו אין 8) אמרו נקי 9) צאותו יוס והרולה להנציטו למילת עושה לכבש מעטה עור ומכבנו עליו שלא יתפרד ונמלא הזמר מכוסה כל הימים: **מלכו של זה**. צהרת שהוא מלכו של סיד למעלה משאת שהוא מלכו של קרוס ולכן הן מטערפיין הצהרת והאיפרכו ואיפרכו של מלך זה סיד למעלה משאתו של מלך זה סיד למעלה מקרוס וממילא שמעינן דסיד למטה משאת הוא: **אלא מלכו של זה למעלה מאיפרכיה דנפשי'**. כל איפרכוס הולך אחר מלכו כך כל תולדה מטערפת לאציה: הכי גרסינן ומלכו של **זה למעלה מאיפרכיה דנפשיה: מלכא ואלקפטא**. שני מלכים הם ומלכא חשיב מאלקפטא: **רופילא**. איפרכוס של מלכא: **וריש גלותא**. איפרכוס של אלקפטא: **כגון מלכא ואלקפטא**. כשמהלכין זה אחר זה כסדר זה הולכים: **האי זה למעלה מזה הוא אלא כגון מלכא ורופילא ואלקפטא וריש גלותא**. כשמהלכין שנים שנים כל איפרכוס הולך אחר מלכו: **צבור מלכא**. מלך פרס וקיסר מלך רומי וכל אחד יש לו איפרכוס: **הי מנייהו חשיב**. צבור או קיסר: **בחורשיא אכיל ליה**. האיש הזה מוטמן ציערים כל ימיו שלא שמע צטייעה של מלכות רומי והוצרך לשאול זאת. ורצ פפא משום דלאקדים רצא צבור מלכא לקיסר הוא דשילי' ורצא מיראה עשה שהיה תחמיו צמלכותו כדאמר במס' חגיגה (דף ה:) **שדור דבי צבור מלכא וגרצוהו: רומי חייצם**. תרגום של רשעה שגאמר (מלכא 6) וקרלאו להס גצול רשעה: **רצינא אחר**. משל דרצנן כגון גלימא דעמרא שהוא מלונן כשהוא חדש וליצונו מצהיק הרצה יותר משל טלית ישנה: **וגלימא דיוסנא ושחקיה**. שהחדש לבן הרצה משל ישן אצל החדשות של זו ושל זו קרצות להיות שוות. כך הצהרת גצוהה הרצה מן הסיד שהוא תולדתו ושאתא מן הקרוס והאצות קרצים להיות שוים: **שאין הכסוב מדבר**. פרשם קרבן עולה ויורד 8) ויקרא 8) שחיצתו קרבן על הטומאה מנין שאין מחייבו על מעג אלא אס כן אוכל צאותה טומאה קדש או נכנס למקדש: **ודין הוא**. הרי אתה דן מאליו: **הואיל והזהיר וענש**. על הדזון טומאה

וקדשיו הזהיר וענש שגאמר (ויקרא כא) לא יטמאו את מקדשי הרי זה אזהרת קדש כי את מקדש ה' טמא ונכרת (במדבר יט) הרי עונש מקדש והנפש אשר תאכל צשר מוצח השלמים וגו' (ויקרא ז) הרי עונש קדש: **פרומא**. אס אכל תרומה צטומאה דהזהיר וענש דכתי' צקדשים לא יאכל ותרומה ככלל מדכתי' צה צהיא ענינא וצא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים ואמרינן ציצמו' (עד:) דבתרומה קאי מדתלי' צהערצ שמש דאילו צקדשים עד דמיייתי כפרה: **וענש**. ומנו צו כי יחללוהו י:

עדיף ליה טפי:

עולה

וחייצין נמי קרבן על שגגת טומאה מה מנינו כשהזהיר וענש כרת על דזון טומאה צטומאת מקדש וקדשיו הזהיר וענש שגגתו (ויקרא כא) לא יטמאו את מקדשי הרי זה אזהרת מקדש צקדשים לא יאכל עד אשר יטער (שס כג) הרי אזהרת קדש כי את מקדש ה' טמא ונכרת (במדבר יט) הרי עונש מקדש והנפש אשר תאכל צשר מוצח השלמים וגו' (ויקרא ז) הרי עונש קדש: **פרומא**. אס אכל תרומה צטומאה דהזהיר וענש דכתי' צקדשים לא יאכל ותרומה ככלל מדכתי' צה צהיא ענינא וצא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים ואמרינן ציצמו' (עד:) דבתרומה קאי מדתלי' צהערצ שמש דאילו צקדשים עד דמיייתי כפרה: **וענש**. ומנו צו כי יחללוהו י:

עדיף ליה טפי:

עולה

וחייצין נמי קרבן על שגגת טומאה מה מנינו כשהזהיר וענש כרת על דזון טומאה צטומאת מקדש וקדשיו הזהיר וענש שגגתו (ויקרא כא) לא יטמאו את מקדשי הרי זה אזהרת מקדש צקדשים לא יאכל עד אשר יטער (שס כג) הרי אזהרת קדש כי את מקדש ה' טמא ונכרת (במדבר יט) הרי עונש מקדש והנפש אשר תאכל צשר מוצח השלמים וגו' (ויקרא ז) הרי עונש קדש: **פרומא**. אס אכל תרומה צטומאה דהזהיר וענש דכתי' צקדשים לא יאכל ותרומה ככלל מדכתי' צה צהיא ענינא וצא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים ואמרינן ציצמו' (עד:) דבתרומה קאי מדתלי' צהערצ שמש דאילו צקדשים עד דמיייתי כפרה: **וענש**. ומנו צו כי יחללוהו י:

עדיף ליה טפי:

עולה

מסורת הש"ס

6) ג"צ פד. צבורי. מא. מולין סג. 3) [טוטה ה:]. 2) [שבת נד. ד.] 4) [נלשון רומי הוא שר החיל. מוסף הערוך]. 5) [נ"י צערוך ערך מרג' מה שפירש צסס רב הא'גאון]. 6) ע"ז צ:1. 7) [צ"ל אחר ד"ה ספחני]. 8) [רש"ש מח"י]. 9) צ"ל בלחמו. יעביין וכ"ה הרש"ל צדפוס הראשון. י צ"ל ולא יטמאו את מחניהם (במדבר ה,) 10) ויקרא כג. 11) ונ"ע"ע מוס' פד. ח. ד"ה הא'.



הגהות הב"ח

6) רש"י ד"ה מכבנין וכו' והוא בית נפש:



גליון הש"ס

תוס' ד"ח לא אשבחן וכו' וי"ל דח"ש עדיף פפי. וקאי על דמ"מ אחרי דאמר' מייז דהוי אשמיעת קול וגבוי תרומה ליכא כלל סבירא לא מליט דשון מיתה מייז קרבן דמייז דהוי שמיעת קול ושאר ממילא הסבירא לאוקמי צמרוי' ולא צמקדש מנח הסבירא דלא מליט דשון כרת דלסגי צעלה ויורד א"כ מאי פריי' ואימא בה למעטיי הקדש הא ליה צ"ל קרא דמסבירא מוקמי' צמרומה ולא צמקדש ומיחא דדה למעט צמרומה וז"ע:



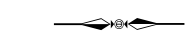
לעיו רש"י

פליתי"א [פלד"א]. חיור. פרומוי"ל [פרומ"ל]. סג. נושק"א. סיכה. ככבנה.



מוסף רש"י

עמוק. דהיינו שפל. כמראה חמה שגראת עמוקה. שפל מן הלל (בברות סא.) חמה אלא צל רלוית עמוקה. וכן כל לבן ושחור צבשר נראה הללן עמוק. כך צהרת לבנה היא (חולין יז.) **שמכבנין בן**. קוסברין צגד סציני ציוס. שטלע שצמרו נקי ומשמר למרו שלא טיקו. למילת. לעשות מממרו כלי מילת. מכבנין. על שעשוי כמין קרפי ממכת לחצר הנגד, כמו מתנן כיצמיי לנתי, שטיק"ל צלע"י (שבת נד.) ועי' יחזקאל כו יח.) ואלקפטא. דוכוס (נבחים צז:).



רבינו חננאל (המשך)

יטמאו את מחניהם. וענש שנאמר כל הנוגע במת כנפש האדם אשר ימות ולא יתחטא [את משכן ה' טמא] ונכרתה וגר' (במקדש) [ובקדש] הוהיר אמר ריש לקיש בכל קדש לא תגע וגר ותניא כוותיה ומפורש בפרק אלו הן הלוקין בתחלתו 2) דאתקש קדש למקדש. ועוד מפורש ביבימות פרק הערל כי זו הנגיעה אכילה היא. וענש ונפש כי תגע בכל טמא בטומאת אדם או בבהמה טמאה וגר

ואכל מבשר זבח השלמים ונכרתה וחייב קרבן על הטומאה שנאמר או נפש אשר תגע בכל דבר טמא או בבהלת חיה טמאה וגו' מה זה שהזהיר וענש לא הוא אלא בטומאת מקדש וקדשיו. אף זו הטומאה שחייב בה קרבן אלא בטומאת מקדש וקדשיו. ודחי' ואימא טומאת תרומה דהא אית בה הוהרה ועונש דכתיב ולא תשאו עליו חטא ומתו בו כי יחללוהו. ופרקינן תרומה עון מיתה היא ולא אשכחן בעון מיתה דחייב קרבן. ואמרינן נתי דאינו חייב קרבן קבור קרבן עולה ויורד ליתייב.

^[1] אולי צ"ל בתחלתו דמיימי בנאליה דליקתא קודש וכו'.